

קח את שלי

מלים: הרב שלמה קרליבך
לחן: יובל סטופל

און אויב באשעפער דו
דארפסט נישט מער
(ואם רבוננו של עולם
אינך צריך יותר)
ווי נאך איין טרער
(מאשר עוד דמעה אחת)
טאטע די גלות איז שווער
(אבא! הגלות קשה)
באשעפער מיין תפלה הער
(רבוננו של עולם,
תשמע את תפילתי)
רבוננו של עולם,
נעם שוין מיין טרער
(רבוננו של עולם!
קח כבר את דמעותי!)
קח את שלי

רבוננו של עולם אני יודע
שבית המקדש השלישי
אינו בנוי מאבנים
הוא בנוי מדמעות

ואם כל מה שאתה צריך
רק עוד דמעה אחת
בבקשה קח את שלי
בבקשה קח את שלי
רבוננו של עולם קח את שלי

אודות השיר

על חשיבות הדמעות שאדם מוריד בגלל דבר רוחני אפשר ללמוד מהפסוק: "נָדִי סִפְרָתָהּ אֶתָּה שִׁמָּה דִמְעָתִי בְנֹאדָהּ הֲלֹא בְסִפְרָתָהּ" (תהילים נ"ו, ח-ט).

אמרו רבותינו ז"ל (שבת, ק"ה, ב') כי המוריד דמעות על אדם כשר - הקב"ה סופרן ומניחן בבית גנזיו. וגם שלא נכניס עצמנו אל ביאור המאמר פה, הנה אין ספק כי מה שסופרן הוא להורות חביבותן לפניו, כענין מאמרם ז"ל (רש"י ריש במדבר) על ישראל מרוב חיבתם לפניו מונה אותם כל שעה, ועל כן אינו מנכה זכותן [של הדמעות] על טובות העולם הזה, כי אם מניחן בבית גנזיו לעולם הבא.

בדרשות החתם סופר (חלק ב' עמ' של"ט יש התייחסות מיוחדת לדמעות שאדם מוריד על החורבן).

ה"חתם סופר" אומר כי ההספד והבכי על החורבן הוא עצמות הבניין. אכן מבואר בחז"ל, שבית המקדש השלישי יהיה בנוי מאש וירד מהשמים, אבל זאת צריך להבין שאם אין בונים כאן, בית המקדש לא ירד אף פעם מהשמים. והביאור הוא, שבית מקדש של מעלה נבנה מדמעות שלנו, כל דמעה זו אבן, כל בכי וכל בקשה זו אבן נוספת. ועדיין צריך לעוד כמה אבנים עד גמר בניית בית המקדש של מעלה. אם עוד כמה יהודים היו בוכים ומתעוררים בדמעות על בנין ירושלים, והיו אומרים: "אבא מחכים לך", אם היינו נותנים עוד אנחה אחת, היינו זוכים לבנין בית המקדש בימינו.

אודות השיר

השיר קח את
שלי

ערכים בשיר:

- ציפייה לגאולה.
- חיזוק האמונה
בביאת המשיח.
- בקשות על
כלל עם ישראל.

שיח רגשי

השיר קח את שלי
כיתות א-ג

שיח רגשי

השיר קח את שלי
כיתות ד-ו

השיר מביע רצון לקחת חלק בבניית בית המקדש השלישי ומופיע בו מוטיב הנתינה. ערך הנתינה וגמילות חסדים הוא אחד היסודות עליהם העולם קיים. נתינה לאחר מראה על יכולת להניח הצידה לרגע את הצרכים האישיים ולראות את צורכי הזולת. נתינה יכולה להתבטא בדרכים רבות ויש לה כוח רב לחבר לבבות.

כיתות א'-ג'

1. **הכינו מראש:**

- **סדרת תמונות:** משלוח מנות, מתנה ארוזה, קופת צדקה, זר פרחים.
- **סדרת תמונות:** פה/שפתיים, ידיים, רגליים, אוזניים.
- **סדרת ציורים** של האיברים הנ"ל בדפי A4, שיש מרחב לכתוב סביבם.
- 2. **הציגו** את סדרת התמונות הראשונה **ושאלו:** מה המשותף לכולן? (**למורה:** כולן מציגות נתינה לאחר).
- 3. **שאלו:** מתי אנחנו נותנים לאחרים? (**למורה:** כשאנחנו רוצים לשמח אותם או כשחסר להם משהו).
- 4. **הסבירו:** נתינה לאחרים היא מצווה חשובה ומראה על לב טוב. אפשר לתת בכל מיני דרכים ולא רק בכסף או במתנות.
- 5. **הציגו** את סדרת התמונות השנייה **ובקשו** מהתלמידים להתבונן ולחשוב איזה סוג נתינה אפשר לבצע באמצעות כל איבר (לומר מילה טובה, לחייך, לעזור לשאת דברים כבדים, ללכת בשליחות ההורים, להקשיב לחבר במצוקה וכדומה).
- 6. **הניחו** את ציורי האיברים שאפשר לכתוב סביבם, כל אחד על שולחן אחר. **בקשו** מהתלמידים לעבור ביניהם ולהיזכר בנתינה שהם ביצעו/יכולים לבצע ולכתוב על גבי הדף מסביב (לתלמידי כיתה א' המורה יכול לעזור).
- 7. **תלו** את הדפים עם הרעיונות במקום נבחר בכיתה.

כיתות ד'-ו'

1. **הכינו מראש:**

- **סלסלת פרסים** קטנים בכמות הילדים
- **פתקים** בכמות הילדים
- **סדרת תמונות:** פה/שפתיים, ידיים, רגליים, אוזניים.
- 2. **חלקו** את הפתקים. כל תלמיד יכתוב את שמו ויקפל.
- 3. **אספו** את הפתקים, **ערבבו וחלקו** מחדש. **ודאו** שכל תלמיד קיבל שם של תלמיד אחר.
- 4. כל תלמיד יבחר פרס קטן עבור התלמיד שיצא לו בפתק. **ערכו** סבב,

שיח רגשי

השיר קח את שלי
כיתות ד-ו

שיח רגשי

השיר קח את שלי
כיתות ז-ח

- שבו כל אחד קם ומעניק לחברו את הפרס בליווי המשפט: "אני שמח שאתה בכיתה שלי".
5. **שאלו:** מתי אנחנו נותנים לאחרים? (**למורה:** כשאנחנו רוצים לשמח אותם או כשחסר להם משהו).
 6. **הסבירו:** נתינה לאחרים היא מצווה חשובה ומראה על לב טוב. אפשר לתת בכל מיני דרכים ולא רק בכסף או במתנות.
 7. **הציגו** את סדרת התמונות **ובקשו** מהתלמידים להתבונן ולחשוב איזה סוג נתינה אפשר לבצע באמצעות כל איבר (לומר מילה טובה, לחייך, לעזור לשאת דברים כבדים, ללכת בשליחות ההורים, להקשיב לחבר במצוקה וכדומה).
 8. **סיימו** בסבב של שניים עד שלושה שיתופים לשאלה: "איזו נתינה אני רוצה/יכול לקיים היום?"

כיתות ז'-ח'

1. **הכינו** מראש: פתקים בכמות הילדים
2. **שאלו:** למי נתתם היום משהו? איזה הרגשה התלוותה למעשה? מתי אנחנו נותנים לאחרים? (**למורה:** כשאנחנו רוצים לשמח אותם או כשחסר להם משהו).
3. **סכמו:** נתינה לאחרים היא מצווה חשובה ומראה על לב טוב ויכולת לזהות את צורכי הזולת. לפעמים נתינה מצריכה מאיתנו להניח את עצמנו בצד לרגע. אפשר לתת בכל מיני דרכים ולא רק בכסף או במתנות.
4. **שאלו:** למי יש רעיון לנתינה שאפשר לקיים לא בכסף ולא במתנות?
5. **אספו** את התשובות. במידת הצורך היעזרו בדוגמאות: לומר מילה טובה, לחייך, לעזור לשאת דברים כבדים, ללכת בשליחות ההורים, להקשיב לחבר במצוקה וכדומה.
6. **חלקו** את הפתקים וכל תלמיד יכתוב את שמו ויקפל.
7. **אספו** את הפתקים, **ערבבו וחלקו** מחדש. **ודאו** שכל תלמיד קיבל שם של תלמיד אחר.
8. כל תלמיד בתורו יגלה את שם החבר שיצא לו בפתק ויתחייב להעניק לו משהו גשמי או רוחני (עזרה, תפילה) עד מחר.

שיח ספרותי

השיר קח את שלי
כיתות א-ב

העשרה והרחבה הצעות לפעילות כיתות א'-ב'

1. **פתיחה:** ספרו לתלמידים שבממלכה אחת מתכוננים לבנות ארמון מפואר למלך. אנשי הממלכה נרתמים למלאכה ומנדבים חומרים לבניית הארמון.
2. **שאלו:** אילו חומרים, לדעתכם, צריך לבניית הארמון? התלמידים יציעו רשימת חומרים: לבנים, טפטים, זהב, קריסטלים וכדומה.
3. **אמרו** לתלמידים: גם אנחנו, תלמידים יקרים, רוצים לבנות ארמון למלך מלכי המלכים. אילו חומרים אומרים לנו לאסוף?
4. **נשיר** יחד את השיר של אברהם פריד ונראה מה החומרים שמבקשים מאתנו.
**ריבוננו של עולם,
אני יודע
שבית המקדש השלישי אינו בנוי מאבנים,
הוא בנוי מדמעות
ואם כל מה שאתה צריך רק עוד דמעה אחת
בבקשה קח את שלי
ריבוננו של עולם - קח את שלי.**
5. **שאלו** את התלמידים: איך ייתכן שבית בנוי מדמעות?
6. **הסבירו:** כל רשימת החומרים שהצעתם לבניית הארמון הם חומרים מוצקים, דמעות הן חומר נוזלי ולא יציב (חשוב לוודא שהתלמידים מבינים את המושג מוצק ונוזלי). כיצד יעמוד בית שעשוי מדמעות?
7. **ספרו לתלמידים את הסיפור:**
פעם אחת בילדותו שיחק יחיאל מיכל, נכדו של רבי ברוך ממז'בוז', במשחק המחבואים עם ילד אחר, ושהה במחבוא זמן רב כדי שלא יוכל הילד למצוא אותו. לאחר שעברה שעה ארוכה ולא בא חברו לחפשו יצא מן המחבוא ולא מצא את החבר, והרגיש שלא חיפשו חברו מלכתחילה.
רץ הילד אל חדרו של הסב בבכי ובכעס על חברו שלא רצה לחפשו. כששמע ר' ברוך על מה שאירע החל לבכות בכי מר ואמר: "הלוא כך אומר גם הקדוש ברוך הוא - אני מסתיר את עצמי במחבואים ואין מי שמחפש אותי."
- הסבר:** בית המקדש השלישי ירד בנוי מהשמים. אבל אנחנו צריכים לבקש אותו! רק על ידי המעשים והציפייה שלנו יוריד ה' את בית המקדש השלישי.
- כשיהודי מתאבל/בוכה על חורבן בית המקדש הוא מראה את הגעגוע. לכן אפשר לומר שהדמעות בונות את בית המקדש.
8. **שאלו:** איך, לדעתכם, אפשר להראות למלך מלכי המלכים שאנחנו מחפשים אותו? מצפים לו?
9. **חלקו** לכל תלמיד פתק בצורת לבנה, שכותרתו: "גם אני מצפה לגאולה".
10. **בקשו** מהתלמידים לכתוב מעשה שיכול לקרב את הגאולה.
11. אפשר לתלות בכיתה את הפתקים או להדביק במחברת.

שיח ספרותי

השיר קח את שלי
כיתות ג-ד

כיתות ג'-ד'

שוחחו בכיתה על מנהג הפתקים:

המנהג להניח פתקים בין אבני הכותל השתרש לאחר שהאור החיים הקדוש שלח את החיד"א לטמון פתק בשמו. בספר "פדה את אברהם" מסופר על רבנו בעל האור החיים הקדוש ששלח את החיד"א כדי שישים פתק בכותל. בפתק, שנמצא לאחר זמן, היה כתוב: "אחותי רעייתי (כינוי לשכינה) אבקש ברחמים להשפיע על פלוני בן פלוני..." וחתם חיים בן עטר. החיד"א מעיד שהבקשה התממשה. יש הסוברים שמקור מנהג הוא בפתקי בקשות שהביאו אתם שְׂדָרִים (שלוחי דרבנן - שליחי הרבנים) שאספו תרומות מיהודים בתפוצות. אלה התרגשו לא פעם מבואו של יהודי מירושלים, ומסרו לו את הפתקים, כדי שיטמון אותם בין אבני הכותל. ראו יושבי ארץ ישראל כי טוב, ואמצו לעצמם את המנהג.

עד היום אנשים מכל העולם שולחים פתקאות לכותל. ישנם מכתבים הכתובים על דפים יוקרתיים עם לוגו וכתב רב רושם שניכר בהם כי הם שייכים לאנשי עסקים, יש מכתבים הכתובים בכתב יד רועד, שיצא מתוך ידיו של קשיש או חולה, ישנם מכתבים ילדותיים עם הרבה שגיאות כתיב, ציורים יפים וקישוטים צבעוניים ויש מכתבים רגילים, קונבנציונליים וסטנדרטיים, כולם עושים דרכם ליעד הסופי, לכותל המערבי, ומוטמנים בין אבני הכותל.

הכותל המערבי, המסוגל להכיל בקרבו אינסוף תפילות ודמעות של יהודים, אבל אינו מסוגל להכיל אינסוף של פתקים, לכן פעמיים בשנה אוספים את כל הפתקים מהכותל ואת כל המכתבים וגונזים אותם בהר הזיתים.

ומה מכילים הפתקים?

בדרך כלל בקשות אישיות טריוויאליות ויום-יומיות, כמו חיים ובריאות, פרנסה טובה, הצלחה, זיווג הגון ושלוש בית. יש בקשות כלל-עולמיות לשלום ולשלווה, לגאולה שלמה ויש גם בקשות סליחה.

1. כתיבה אישית: **בקשו** מהתלמידים לחשוב על תחום שהם רוצים לבקש עליו ולכתוב פתק. לפני שנתחיל בכתיבה, כדאי להזכיר לעצמנו שה' מנהל את העולם ואין גבול ליכולתו. אפשר לבקש על הכול (גם על דברים שנראים לנו זוטרים). חשוב להוסיף בקשה על כלל עם ישראל, בקשה לגאולה הקרובה.
2. **אספו** את הפתקים **ושלחו** אתם להטמנה בכותל. אפשר ללכת בעצמנו או לשגר על ידי שליח ואפשר גם לשלוח באמצעות הדואר.
3. **שאלו** את התלמידים: האם הם מכירים מנהגים נוספים הקשורים לכותל?
4. **שוחחו** על המנהגים השונים: לפסוע אחורה, קריעה לאחר 30 יום, לא להכניס אצבעות בין אבני הכותל, לעמוד מרחוק.

שיח ספרותי

השיר קח את שלי
כיתות ה-ו

כיתות ה'-ו'

1. **שירו** יחד את השיר **ושוחחו** על משמעותו.
2. **הסבירו** כיצד בונות הדמעות את בית המקדש השלישי. ניתן להשתמש במידע המובא ב"אודות השיר".
3. **ספרו** לתלמידים סיפור הממחיש את חשיבות התפילה והכמיהה לבניין המקדש.
סיפור: בערב ר"ח הגיעה הרבנית שטיינמן ע"ה לבית הכנסת, כדי להתפלל תפילת יום כיפור קטן. היה זה בתקופה שבה אירעו צרות רבות רח"ל, הבכיות בעזרת הנשים עלו והרקיעו שחקים. כולן הבינו שיש להעתיר ברחמים מרובים על שארית ישראל, ולבקש מהקב"ה שיחוס וירחם עלינו, ויצילנו מן הצרות הבאות ומתרגשות לעולם. בתום התפילה, פנתה הרבנית ע"ה אל כמה ממקורבותיה, ואמרה להן: "אני מרגישה שהיה אפשר לנצל את כל הדמעות הללו שנשפכו כאן כמים, לדבר מועיל יותר, והוא - להתחנן בפני השי"ת שיחזיר אותנו אל חיקו, וישיב את השכינה אל מקומה, ויביא את משיח צדקנו. שהרי כשיבוא המשיח ויגאלנו, תיעלמנה כל הצרות!"
4. **שאלו** את התלמידים: מדוע חושבת הרבנית שלא ניצלו את הדמעות כראוי?
הרבנית הוסיפה ואמרה, שבוודאי אין לתאר ואין לשער את כוחה של דמעה הניגרת מעינו של יהודי, אבל הבעיה היא שכל אחד מתפלל על צרתו שלו, או לכל היותר על צרותיו של הציבור שבו הוא שוכן, ולא יותר מזה. לא מנצלים את הדמעות לתפילה על כלל ישראל ועל גלות השכינה, ועל כך שתחזינה עינינו בשובו של השי"ת לציון ברחמים. כי אם היינו עושים זאת, בוודאי שהקב"ה היה מאזין לתפילותינו ומחיש לנו את הישועה.
5. **שאלו** את התלמידים למה הדבר דומה ו**ספרו:**
ה'חפץ חיים' המשיל זאת לבן מלך שסרח, ואביו הרחיקו מארמונו, הגלהו הרחק הרחק, ושלח אותו לעבוד עבודת פרך אצל איכר פשוט שבפשוטים. לאחר שעברו כמה חודשים, התגעגע המלך לבנו, ושלח את מקורבו שילך אל האיכר ההוא, שיודיע לנסיך שאביו המלך מעונין לסייע לו, וישאלהו במה הוא זקוק לעזרה. כשהגיע השליח אל הכפר בו שהה בן המלך, הזדעזע לראות את מצבו הנורא של הילד המעודן, שהיה מורגל בכל התפנוקים שבעולם, ועתה עליו לעבוד אצל איכר המרוחק כמרחק שמים וארץ מנימוסי מלכות.
כשהציג השליח את עצמו בפני בן המלך, ושאל במה הוא זקוק לעזרה, ביקש הנסיך שאביו המלך ישתדל אצל האיכר שלא ייתן לו עבודה כל כך קשה, ושייתן לו מדי יום קצת יותר אוכל...
כשחזר המקורב אל המלך ודיווח לו על בקשותיו של בנו, פרץ המלך בבכי, ואמר: 'הזהו בני?! כך נראה בן מלך?! זה מה שעומד לו בראש - שיתנו לו קצת יותר אוכל, ולא ישתעבדו בו?! הלא היה באפשרותו לבקש הרבה יותר! הוא היה יכול לבקש ממני שאשחרר אותו, שאחזיר אותו אל הארמון ואכשירנו לימים שבהם יצטרך לאחוז

שיח ספרותי

השיר קח את שלי
כיתות ה-ו

שיח ספרותי

השיר קח את שלי
כיתות ז-ח

בתפקיד המלך, ולענוד את הכתר לראשו!...

6. **הנמשל:** כך גם אנחנו, אמר ה'חפץ חיים', מבקשים מהשי"ת שייתן לנו קצת יותר אוכל, קצת יותר פרנסה, קצת יותר נחת, אבל שוכחים את העיקר, ולא מבקשים על הגאולה, וחבל. כי אם היינו עושים זאת, בוודאי שבכלל מאתיים מנה, ועם גאולתנו - היו גם כל הצרות חולפות מן העולם!
7. **הציבו** אתגר לתלמידים: נסו לחשוב על משל נוסף, שימחיש את מצבנו בגלות. כתבו לו גם את הנמשל.

כיתות ז'-ח'

1. **שירו** יחד את השיר.
2. **ספרו** לתלמידים את המקרה הבא:
אברך אחד שאל את הגאון הגדול רבי חיים קניבסקי שליט"א. בשו"ע נאמר כי בשעת ברכת המזון יש לכסות הסכין כי יש חשש שאומר "רחם נא על ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך" ידקור עצמו בסכין מרוב צער על החורבן. מעולם לא שמענו על חשש כזה שאחד יזיק את עצמו כשמזכיר חורבן בית המקדש?
א"ל רבי חיים, הדין לא מוזר - אתה מוזר! פעם כל איש פשוט היה מבין את חומר ענין החורבן ומאבד את עשתונותיו כשמזכירו, עד כדי כך שהיה חשש אמיתי לסכנת נפשות. אנחנו משונים ולא ההלכה.
3. **שאלו** את התלמידים מה, לדעתם, הסיבה שאנחנו לא מרגישים מספיק את צער הגלות?
חשוב שהמורה יקבל את תשובות התלמידים באמפתיה. ייתכן שהתלמידים ידברו על כך שאנחנו לא יודעים מה חסר לנו/ שהתרגלנו למצב הקיים/שאדם קרוב אצל עצמו - ולכן מרבים בבקשות אישיות וכדומה.
4. **סכמו:** כל הסיבות שאמרתם נכונות. אנחנו אכן צריכים לשאול את עצמנו עד כמה שאנחנו באמת רוצים את זה? אם באמת היינו רוצים, היינו עושים הכול כדי שזה יקרה.
5. **ספרו** את המשל:
משל לסוחר אחד שהושלך עם משפחתו לבור בעקבות חוב לפריץ. מידי יום השליכו משרתי הפריץ אוכל לבני המשפחה באמצעות חבל, וכך הם חיו והתקיימו בבור. ברבות השנים התרגלו בני המשפחה לחיים בבור, הם שיכללו את הבור, טיפחו אותו וגם ילדו ילדים, שכלל לא הכירו מציאות חיים שונה, כי הם נולדו בתוך הבור. לעיתים היו ההורים מספרים לילדיהם על החיים שמחוץ לבור, אך לילדים הצטיירו הדברים כדמיוניים, מושגים שלא שייכים אליהם. ביום בהיר, נכנס לבור אדם לא מוכר. הוא הודיע להם כי שילם את חובם לפריץ והם משוחררים לנפשם.
6. **עצרו** את הסיפור ו**שאלו** את התלמידים כיצד, לדעתם, יגיבו בני המשפחה. מן הסתם התגובות תהיינה: בני המשפחה צריכים

שיח ספרותי

השיר קח את שלי
כיתות ז-ח

לשמוח על החופש והשחרור הצפויים...

7. **המשיכו** בסיפור: למרבית ההפתעה הבשורה המשמחת דווקא הפחידה את ילדי המשפחה. "מה פתאום לצאת מהבור?" תמהו. "מי יודע מה יש בחוץ? נולדנו כאן, חיינו כאן, זה הבית שלנו. למה לנו לצאת למציאות חדשה שאיננו מכירים? ובכלל, מי אמר שהעולם בחוץ טוב יותר מהבור הקטן והחמים שאנו חיים בו?"
8. **הזמינו** תלמידים שישכנעו את הילדים לצאת מהבור.
9. **הסבירו** את הנמשל: במה תלויה היציאה מהבור/הגלות? והתשובה: בנו!
סיבה ראשונה: צריך להבין שאנחנו בבור... ויש בחוץ עולם שלם.
סיבה שנייה: צריך לרצות לצאת מהבור.
כמובן שיש אנשים שמצליחים להרגיש את צער השכינה בגלות ואת הרצון לביאת גואל. כל יהודי יכול לעמול ולהגיע לכך.
10. **ספרו** כמה סיפורים על גדולי ישראל שהוסיפו דמעות לבניין בית המקדש (הסיפורים בנספח).
11. **חשבו וכתבו:** מה אני מרגיש כשאני מגיע לכותל? מה אני מרגיש כשאני מתפלל בתפילת העמידה את תפילת "רצה"? מה אני מרגיש כשאני מזכיר את ירושלים בברכת המזון בברכת "רחם"?
12. **חלקו** פתקים בצורה דמעה ובקשו מהתלמידים לתאר בכתב את הרגשתם.
13. **הנחו** את התלמידים לחשוב מי הנמען, למי הכתיבה שלהם פונה (להקב"ה, לעצמו, לחברים, ליומן או משהו כללי).
14. **בררו** עם התלמידים באיזה סגנון כתיבה הם בוחרים: תיאור/שיר/תפילה/בקשה/מכתב.

נספח

סיפור 1:

סיפר תלמידו של הגאון רבי שרגא פייבל מנדלוביץ זצ"ל, שבשעה שרבי שרגא פייבל למד עם תלמידי הישיבה את הפרק: "על נהרות בבל" לא יכל לומר יותר משני מילים ברציפות... היה נתקף בבכי ואנחה... לקחו לו כמה רגעים עד ששלט על רגשותיו ותפס את עצמו חזרה לשיעור שמסר.

סיפור 2:

על הקדוש רבי אברהם המלאך, בנו של המגיד ממעזריטש - אמרו: שבכל תשעה באב היה נוהג לשבת כשראשו כפוף בין ברכיו, ונחל של דמעות סובב אותו, וכמה פעמים ביום היה מרים את ראשו מבין ברכיו ושואל: עדיין איננו? עדיין לא בא?

שיח ספרותי

השיר קח את שלי
כיתות ז-ח

סיפור 3:

הגאון הצדיק רבי יוסף חיים זוננפלד סיפר, שבלומדו בפרשבורג אצל ה"כתב סופר" זצ"ל, שמע אישה אחת שואלת לחברתה: "מה בשלת היום?" וענתה: "שעועית". ושוב שאלה: "מה תבשלי מחר?" והשיבה: "חס וחלילה, אל תפתחי פה לשטן, אם לא יבוא המשיח עד למחר, אבשל עדשים."

סיפור 4:

בעל ה"שמח משה" אף הוא נודע בגודל ציפיתו לביאת המשיח. באחד הימים סיפרו בביתו שחתנו הגדול בעל "אריה דבי עילאי", עומד לבקרו. החתן היה אהוב עד מאוד על בני הבית, ובמיוחד על חותנו.

ה"שמח משה" ישב כדרכו בחדרו שקוע כל כולו בתלמוד ומפרשיו, ולא נטל כל חלק בהכנות של בני הבית. והנה הגיעה השעה אשר נועדה לבוא החתן, כל בני הבית עמדו וצפו מבעד לחלונות לאורך הדרך, אך הוא אינו מגיע, עברה שעה ארוכה, ובני הבית המייחלים לבוא האורח החלו דואגים, כל רגע נוסף הגביר את המתח, שמא אירעה חלילה איזו תקלה בדרך, כאשר סוף סוף נראה האורח הנכסף - מבעד החלון - הולך ומתקרב אל הבית, הזדרז מיד אחד מאנשי הבית לחדרו של ה"שמח משה" ואמר בהתרגשות רבה: "הוא הגיע!"

ה"שמח משה" התנער מהרהוריו, לבש את בגדי השבת שלו, וחיש מהר יצא בריצה לקבל את פניו של אותו אורח גדול, שכל ימיו הוא מצפה לבואו - המלך המשיח - שהרי "הוא הגיע". אך מה רבה הייתה תדהמתו כשנפגש פנים בפנים עם האורח, שלא היה "אלא" חתנו אהוב. לא יכול היה ה"שמח משה" לשאת בגודל אכזבתו ונפל מתעלף! בני הבית מיהרו להעירו, ואז שמעוהו ממלמל: "הוא עוד לא הגיע, זה לא הוא..."

שיח מוזיקלי

השיר קח את שלי
כיתות א-ב

כיתות א'-ב' | זרקור מוזיקלי

השיר מבטא את רצונו העז של האדם לתת את דמעתו כדי לקרב את בניית בית המקדש השלישי.

1. **השמיעו** לתלמידים את פזמון השיר.
2. **בקשו** מהם לשים לב לחזרות המרובות על המילים "קח את שלי".
3. **שאלו:** האם משפט זה חוזר באותה מלודיה (מנגינה) או במנגינה אחרת?
4. במילים "קח את שלי" אנו חשים בנימה של תחינה. באמצעות משחק, **המחישו** כיצד משפיע השינוי במלודיה על האופי המתחנן של המשפט:
בחרו תלמיד (שמוכן להתבטא במשחק), ו**בקשו** ממנו לומר לכם או לחבריו משפט שיבחר, שיש בו תוכן של תחינה. **בקשו** ממנו לומר את המשפט מספר פעמים, בכל פעם ב"מנגינה" אחרת. עליו להישמע מתחנן בכל הפעמים.
5. **שוחחו** על ה"מנגינה" שבה נאמרו דבריו: האם עלתה? ירדה? נשמעה בעוצמה? בלחישות?
- מעבר לשעשוע, התלמידים יבחינו בכך שיש מגוון אפשרויות שבהן ניתן לבטא רגש אחד.
6. **קשרו** את הדברים למילים "קח את שלי" שמופיעות בפזמון מספר רב של פעמים, ובכל פעם במנגינה שונה, שיוצרת מגוון של ביטויים לרגש התחינה של האדם.

כיתות ג'-ד' | זרקור מוזיקלי

השיר מתאר מונולוג מרגש, שבו האדם מתאר את גודל מסירותו ונכונותו לתת דמעה אחת משלו, שבזכותה ייבנה המקדש.

1. **השמיעו** את פתיחת השיר, ואז את הבית.
2. **שאלו:** מהו הרכב הכלים בחלק זה? כיצד תואמת הפסוקות שבו, לתחילת השיח הנרגש (**למורה:** הליווי בבית פשוט מאוד, ומורכב מצלילים קצרים בגיטרה חשמלית, החוזרים בהתמדה. נוצרת תחושה של פסוקות, כנות).

ערכו טבלה על הלוח:

הכלים / אפקטים המלווים	החלק
גיטרה חשמלית בלבד	פתיחה
זמר, גיטרה חשמלית	בית פעם 1
זמר, גיטרה חשמלית ותוף	בית פעם 2
זמר, גיטרה, תוף ובס, פסנתר	מעבר ופזמון

שיח מוזיקלי

השיר קח את שלי
כיתות ג-ד

כיתות ה'-ו' | זרקור מוזיקלי

1. **הקשיבו** לפתיחה.
2. **שאלו** את התלמידים: מהו הכלי שהנכם שומעים? (גיטרה חשמלית).
- ה"פתיחה" הקצרה, היא בסך הכול תיבה אחת של שמיניות בגיטרה, הממשיכה גם כאשר מתחיל הזמר לשיר, ואז הופכת ליווי.
3. **עקבו** אחר הליווי הקבוע במהלך הבית. איזו תחושה נותנת החזרה העיקשת על אותו הצליל בשמיניות? (מתח, דריכות, כנות, מיקוד בתוכן דבריו של הזמר).
4. **בקשו** מהתלמידים למצוא הקשה שניתן להקיש יחד עם השמיניות (צקצוק לשון, טפיחה על הברכיים) תוך שמירה על הקצב.

כיתות ז'-ח' | זרקור מוזיקלי

1. **בקשו** מהתלמידים לתת רעיונות לשירים שהם מכירים, שמביעים גם הם תפילה ובקשה לבניית בית המקדש.
2. **כתבו** את שמות השירים שהוצעו על הלוח.
3. **כתבו**, בנוסף, רשימה של תחושות ורגשות (עצב, שמחה, געגוע, תפילה, הודיה, מרץ, רצון, תקווה, אחדות).
4. **בקשו** מהתלמידים להתאים את שמות הרגשות לשירים השונים.
5. **שאלו**: האם כל השירים הם בעלי אותו אופי? האם כולם מביעים רגשות זהים?
6. **שאלו**: מה מסביר את העובדה ששירים בעלי נושא זהה מביעים רגשות שונים כל כך? (למורה: נושא אחד יכול להיות נתון למספר זוויות ומגוון הסתכלויות. משכך, גם השירים העוסקים בנושא זהה, לעיתים משדרים רגשות שונים כלפי אותו נושא: געגוע, עצב ותחינה, מול תקווה, מרץ ורצון).

שיח מוזיקלי

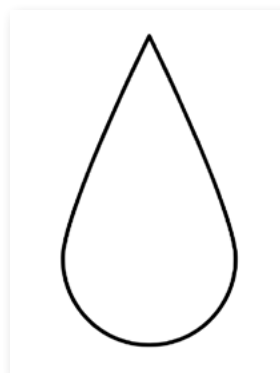
השיר קח את שלי
כיתות ה-ו

שיח מוזיקלי

השיר קח את שלי
כיתות ז-ח

כיתות א'-ב'

ישנם סוגים שונים של דמעות: דמעות של אושר, דמעות של עצב, של התרגשות, ועוד.

חומרים:

שקף | ניירות קרפ צבעוניים.

כלים:

שדכן סיכות | טוש ארטליין | מספריים.

תהליך העבודה:

בקשו מהתלמידים:

1. **לגזור** מהשקף שתי טיפות באותו הגודל.
2. **לצייר** על השקף או לכתוב רגשות שונים.
3. **להדק** את שתי הטיפות זו לזו ולהשאיר מקום למילוי.
4. **לבחור** צבע שמבטא את הרגש שאותו כתבו (צבעים חמים/קרים וכדומה). אפשר לשלב כמה צבעים.
5. **לגלגל** את נייר הקרפ לכדורים קטנים **ולמלא** את הדמעות.
6. **לסיים** את ההידוק, **לקשור** לחוט דייג, **לתלות** בכיתה את הדמעות - "גשם של דמעות".

כיתות ג'-ו' דמעות

חומרים:

צבעי גואש/אקריליק | מים | שמיניות בריסטול עבה.

כלים:

מכחולים | כלים לדילול הצבעים | מפות ניילון לשולחנות.

שיח אומנותי

השיר קח את שלי
כיתות א-ב

שיח אומנותי

השיר קח את שלי
כיתות ג-ו

תהליך העבודה:

בקשו מהתלמידים:

1. **לדלל** את צבעי הגואש בכלי קטן (יחס של 1:1).
2. **להטעין** את המכחול בהרבה צבע, **להניח** את הצבע על קצה הבריסטול (להעמיד את הבריסטול כדי שהצבע יוכל לנזול מהחלק העליון של הדף ועד התחתית).
3. **להמתין** לייבוש מלא של העבודה.
4. המצע יכול לשמש ככרטיס ברכה, ניתן להוסיף איורים בעט דק שחור וכן איחולים.

כיתות ז'-ח'

ישנם סוגים שונים של דמעות: דמעות של אושר, דמעות של עצב, של התרגשות, ועוד.

חומרים:

ניירות עיתון | שמיניות בריסטול | מסקינג טייפ | גואש | תחבושות גבס.

כלים:

מכחולים | מספרים | קעריות למים | ניילון לשולחן.

תהליך העבודה:

בקשו מהתלמידים:

1. **לקמט** את ניירות העיתון לכדורים, **להוסיף** כעין כובע ליצן לכדור ולחבר את ה"כובע" לכדור הנייר בעזרת מסקינג טייפ.
2. **התוצאה:** צורה של טיפה בתלת ממד.
 - **לחתוך** כל 20 ס"מ
 - **למלא** במים את הקערה
 - **להשרות** חתיכה אחת (כל פעם חתיכה אחת) למספר שניות
 - **להחליק** בין האצבעות
 - **לנער** מהמים המיותרים.
3. **להניח** על הטיפה שהכינו, **להמשיך** באותה הדרך עם שאר רצועות הגבס החתוכות ו**לעטוף** את כל ה"טיפה".
4. **להניח** לייבוש מלא.
5. **לצבוע ולעטר** את הטיפה בצבעי גואש.

שיח אומנותי

השיר קח את שלי
כיתות ג-ו

שיח אומנותי

השיר קח את שלי
כיתות ז-ח

קח את שלי

אברהם פריד

$\text{♩} = 150$
Guitar dist.

A Fm $/G$

ש - - - ע - ד - - יו - נ - א - - לם - - עו - של - נו - בו - רי

6 $/Ab$ $/G$ Fm

ש - - נו - י - ב - הוא - - נים - ב - - א - מ - נו - ב - נ - אי - - ש - י - לי - הש - ד - ש - מ - ק - ה - בית

11 **1.** **2.** $C(SUS4)$ $C7$ *Unis*

ות - מע - מד עות - מע - מד כל א - מ - ו

17 $Bbmaj7$ Fm

B חת - א - מ - ע - ד - עוד רק ריך - צ - ת - א - ש - מה כל א - מ - ו

21 $Bbmaj7$ Fm

חת - א - מ - ע - ד - עוד רק ריך - צ - ת - א - ש - מה ק - ב - ב -

25 Bbm Fm

לי - ש - - את קח ש - ק - ב - ב - לי - ש - - את קח ש - רי -

29 C Fm $F7$ Bbm

לי - ש - - את קח ש - ק - ב - ב - לי - ש - - את קח ש - לם - עו - של - נו - בו

34 Fm $C7$

ש - את קח לם - עו - של - נו - בו - רי - לי - ש - - את קח ש - ק - ב - ב -

39 Fm Eb Bb Eb

C Fm Eb Bb Eb Fb

43 רי

2
47 Voice *Piano*

A

לם - עו של נו בו א - ני יו - ד - ע ש -

51 *Ab Cm Bbm Fm* *לם*

דש-מק-ה בית שו-לי-הש נים - ב-א-מ נוי-ב הוא

56 *לם Fm C(SUS4) C7* *unis.*

ות - מע-מד רי - עות - מ-מד כל אם-ו

B

62 *לם maj7 Fm*

תה-א-ש מה ריך - צ חת - א מעה - ד עוד רק כל אם-ו

66 *לם maj7 Fm*

תה-א-ש מה ריך - צ חת - א מעה - ד עוד רק ק-ב-ב

70 *Bbm Fm*

לי-ש לי-ש את קח ש רי-ש את קח ש-ק-ב-ב

74 *C Fm F7*

לם - עו של נו בו לי-ש את קח לי-ש את קח ש-ק-ב-ב

78 *Bbm Fm C7*

לם - עו של נו בו לי-ש את קח ש-ק-ב-ב לי-ש את קח ש-ק-ב-ב

C

84 *Fm Eb Bb Eb*

לי

88 *Fm Eb Bb Eb Fb*

רי

Piano

3

92 **D** Bbmaj7 Fm

מה ש-א-תה צ-ריך רק עוד ד-א מעה חת-אם-ו

96 Bbmaj7 Fm

מה ש-א-תה צ-ריך עוד ד-א מעה חת-אם-ו ק-ב-ב

100 Bbm Fm

ש-א-ת קח לי-ש קח-ב-ב ש-א-ת קח לי-ש קח-ב-ב רי-

104 C Fm F7

ל-א-עו של-נו בו לי-ש את קח ק-ב-ב

108 Bbm Fm C7

ש-א-ת קח לי-ש קח-ב-ב לי-ש קח-ב-ב רי-לם-עו של-נו-בו ש-א-ת קח

114 **E** Fm Eb Db Eb

118 **F** Fm Eb Db Eb

122 Fm Eb Eb Fm

Ending

126 C7 **Unison**

